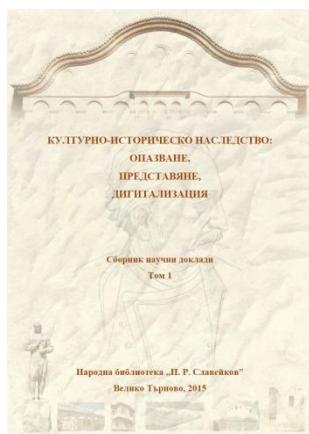

**Cultural and Historical Heritage:
Preservation, Presentation, Digitalization (KIN Journal)**
Volume 1, Issue 1, 2015, ISSN: 2367-8038
<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

Editors: Prof. PhD Petko St. Petkov, Assoc. Prof. PhD Galina Bogdanova
Copy editors: Assist. Prof. PhD Stefka Kancheva, PhD Nikolay Noev, Paskal Piperkov

© Editors, authors of papers, 2015. **This work is subject to copyright** *.
Published by: Regional Library “Petko Slaveykov”, Veliko Tarnovo, Bulgaria

MOBILE APPLICATIONS IN CULTURAL TOURISM. MOBILE NEWS APPLICATIONS – USEFUL OR HARMFUL?

Tihomir Stefanov

“St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo, Bulgaria

Abstract:

The report examines free applications running the Android operating system that provide users with information about historical and cultural landmarks while traveling. Their advantages over the classic programs for GPS navigation are presented. Applications for regional and national sites included in the “100 national tourist sites” are considered. Their main possibilities, positive and negative characteristics are compared and described. The focus is on applications that do not need online internet navigation.

The second part of the report presents news applications running on the Android operating system and providing the user with news from national and regional newspapers and news agencies. The applications are considered through the prism of the need for a “new digital model of the modern newspaper”. An analysis of their usefulness from the point of view of news providers and users has been made.

Keywords:

Mobile Applications; Android; Mobile Phones; Navigation; Excursions; Travel; News; Newspapers.

http://www.math.bas.bg/vt/kin/files/papers/1_1/06-KIN-1-1-2014.pdf

pages: 50-59

* This work is subject to copyright. Permission to make digital or hard copies of portions of this work for personal or educational use is granted without fee, provided that the copies are not made or distributed for profit or commercial advantage and that the copies bear this notice and the full citation on the first page. To otherwise reproduce or transmit in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage retrieval system or in any other way requires written permission from the publisher.

МОБИЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ В КУЛТУРНИЯ ТУРИЗЪМ. МОБИЛНИ НОВИНАРСКИ ПРИЛОЖЕНИЯ – ПОЛЕЗНИ ИЛИ ВРЕДНИ?

Тихомир Стефанов
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

Резюме: В доклада са разгледани безплатни приложения, работещи под операционната система Android, които предоставят на потребителите информация за исторически и културни забележителности при пътуване. Изведени са предимствата им спрямо класическите програми за GPS навигация. Разгледани са приложения за регионални и национални обекти включени в „100 национални туристически обекта”. Сравнени са и описани основни техни възможности, положителни и отрицателни характеристики. Акцентира се на приложения, които нямат необходимост от онлайн интернет за навигация.

Във втората част на доклада са представени новинарски приложения, работещи под операционната система Андроид и доставящи на потребителя новини от национални и регионални вестници и новинарски агенции. Приложенията са разгледани през призмата на необходимостта от „Нов дигитален модел на съвременния вестник”. Направен е анализ на тяхната полезност от гледна точка на доставчици и ползватели на новини.

Ключови думи: Мобилни приложения, Android, Мобилни телефони, Навигация, Екскурзии, Пътешествия, Новини, Вестници.

Умните мобилни телефони са многофункционални устройства. Продажбите им в последните години, надхвърлиха по продажби персоналните компютри¹. Смартфоните дават възможност на потребителите не само да комуникират помежду си, но и да инсталират приложения с различни възможности и предназначения. Чрез тях потребителите извършват голяма част от обичайните си офис дейности – проверка на поща, търсене на информация в интернет, работа с текстови документи и други. Мнозина използват телефоните си и в свободното време – за бърз достъп до социалните мрежи, за създаване и обмяна на снимки и мултимедия. Технологията с вграден в устройствата GPS- (Global Positioning System) чип позволява те да бъдат използвани и за навигация при пътуване. Популярни програми за навигация са “iGO”, “Garmin Navigator”, “TomTom Navigator”. Предлагат не само подробни карти и маршрути при пътуване, но и специални POI- (Points Of Interest) обекти по трасето. Тези обекти стават все по-важни и значими за потребителите, което предизвиква създателите на програмите за навигация да предоставят възможност именно потребителят сам да добавя или маркира такива обекти. От друга страна и ангажираните в туристическия бизнес имат интерес да популяризират дейността си като отбележат своите обекти на картата като POI-places. Подобен обект е представен единствено с координатите си – географска дължина и ширина, което не носи допълнителна информация на потребителите като работно време, история, снимки и любопитни факти за туристическата или историческа забележителност.

В следващия раздел са представени предимствата и недостатъците на няколко от най-интересните безплатни мобилни приложения за пътешествия и навигация.

¹ <http://tech.fortune.cnn.com/2011/02/07/idc-smartphone-shipment-numbers-passed-pc-in-q4-2010/>

1. Сравнение на мобилни приложения с туристическа и справочна информация

Обект на нашето изследване са само безплатните приложения, налични в Google Play, тъй като те са широко достъпни за потребителите и показват в каква степен са популяризирани и рекламирани историческите и туристически обекти. Самата операционната система Android е безплатна и това е една от причините за широкото ѝ разпространение. По данни на изследователския център Gartner², операционната система Android заема най-голям дял на глобалния пазар за смартфон устройства през третото тримесечие на 2014 г. Четири от всеки пет продадени смартфона са били с операционна система Android, според представените данни, като дялът на мобилната платформа е достигнал почти 84% от световния. Веднага след нея се нарежда iOS на Apple с 12.3% и едва на трето място Windows Phone на Microsoft с 3.3%^{3, 4}.

1.1. Мобилни приложения с национален обхват и съдържание

Mobile Bulgaria

Мобилна България представя голяма част от забележителностите на България – 100-те национални обекта, национални природни паркове, музеи, манастири, пещери, водопади, крепости, върхове, езера. Приложението е разработено от фирма Leosoft⁵.

Предлага удобен интерфейс, съобразен с мулти-touch възможностите на съвременните смартфони. Главното меню се състои от големи и удобни за избиране икони, които дават достъп до: „Около мен”, „Категории”, „Търсене” и „Информация”. Първата секция „Около мен” използва възможностите на вградения GPS модул на смартфона за локализация. Ако GPS модулът е изключен или забранен, то приложението използва възможностите на GSM мрежата за локализация на потребителя. Извежда се списък на близките исторически и туристически забележителности. Сортирани са по разстоянието им от текущото местоположение на потребителя.

В секцията „Категории” са налични следните раздели: 100 национални туристически обекта; Антични постройките, Руини; Водопади, Езера, Язовири; Етнографски комплекси; Защитени местности, Резервати; Крепости, Замъци; Музеи и къщи музеи; Паметници; Пещери; Планини и върхове; Скални феномени и пирамиди; Хижи, Заслони; Църкви, Манастири, Храмове; Други.

Бърз достъп до желан обект предлага секцията „Търсене”.

Всеки обект е представен със снимки и изчерпателна информация. В реално време се извежда информация за текущите метеорологични условия. За навигатор служи Google Maps. Програмата дава възможност за споделяне на обекта, посещаван в момента, в социалните мрежи или чрез e-mail.

Приложението не предлага информация за работното време на музеите, което е съществен пропуск.

² <http://www.gartner.com/newsroom/id/2237315>

³ <http://newtrend.bg/marketing/reports/android-e-mobilnata-platforma-s-nay-golyam-pazaren-dyal>

⁴ <http://news.smartphone.bg/novini/izsledvane-sochi-che-pazarniyat-dyal-na-android-sistemata-pada-no-vse-oshte-prednina-e-golyama/>

⁵ <https://play.google.com/store/apps>

Bulgaria - A Tourists Guide

Качествено приложение, което предлага обновени карти, туристически обекти, често използвани фрази на български език, преводач и други разширения. Приложението се предлага само в английска версия. Съдържа кратка информация за историята, традициите и географските забележителности на страната ни. Достъпни са новини през RSS (Really Simple Syndication). Приложението прави препратка към вградения браузер за зареждане на повече новини от сайта www.novinite.com.

Друго допълнение е вградения базов фразеологичен речник и разговорник.

Неприветлив и неудобен интерфейс. Достъпна е карта на България чрез Google Maps, но не се предлагат маршрути и навигация⁶.

Bulgaria Tourist Sites

Приложението обхваща 100-те Национални туристически обекта на България на картата. За всяка забележителност е налична кратка информация и снимка. Стилно и изчистено приложение. Много добре подреден списък по региони, като при избиране на обект, се получава информацията за него. Всички обекти са представени с работно време и точна локация върху Google Maps. Приложението не е актуализирано от 19 септември 2010 година⁷. За съжаление в приложението не са достъпни снимките на всички обекти, което вероятно се дължи на неработещия сайт на неговия автор.

100-те национални обекта M-tel

Още едно спонсорирано приложение. Дава подробна информация за 100-те Национални туристически обекта на България. Те са сортирани по административните области на страната. Всеки обект е представен с много снимки, подробна информация и работно време. Посочени са и телефони за връзка. До всеки обект е възможна навигация чрез Google Maps. Чудесно приложение с редовни актуализации и поддръжка, но се предлага само с интерфейс на български език⁸.

1.2. Мобилни приложения за местни забележителности и събития

Burgas Tourist Guide

Приложението е разработка на Община Бургас и успешно представя на пътешествениците актуални новини за града, метеорологична прогноза, списък на хотелите и заведенията в Общината с актуални адреси и телефони⁹, а също и исторически и географски забележителности от региона. Последните са представени с една снимка и кратка текстова информация. Не е представено работното време на музеите.

Visit Burgas

Още едно приложение, създадено по поръчка на Община Бургас.

Приложението предлага поддръжка на три езика и изключително красив интерфейс. Категориите на началния екран са Забележителности, Моят Бургас,

⁶ <https://play.google.com/store/apps>

⁷ <https://play.google.com/store/apps/details?id=cc.co.radenkov.sites>

⁸ <https://play.google.com/store/apps>

⁹ <https://play.google.com/store/apps/details?id=nksoftware.burgas.mobile>

Развлечения и Събития. Последната секция предлага информация от културно историческата програма на Общината за период до 2019 година¹⁰. Има и възможност за търсене в нея, както и в цялото приложение. Всеки обект се представя с няколко снимки и информация. Отново липсва работно време на музеите. Налична е възможност за създаване на Любими обекти и забележителности. За навигация се използва Google Maps.

Travel Sights Plovdiv

„Travel Sights Plovdiv” съдържа описание, местоположение, адреси и контакти на културни, археологически, исторически, архитектурни, религиозни, спортни и други забележителности, хотели, заведения и търговски обекти, обществен транспорт, полезни връзки, адреси и контакти на важни държавни институции, консулства, полицейски управления и др.

Приложението включва календар-бележник с описани по дата важни исторически и културни събития. Календарът има възможност да бъде и персонален календар-бележник след кратка регистрация. Работи само в онлайн режим, поради което е необходима интернет връзка¹¹.

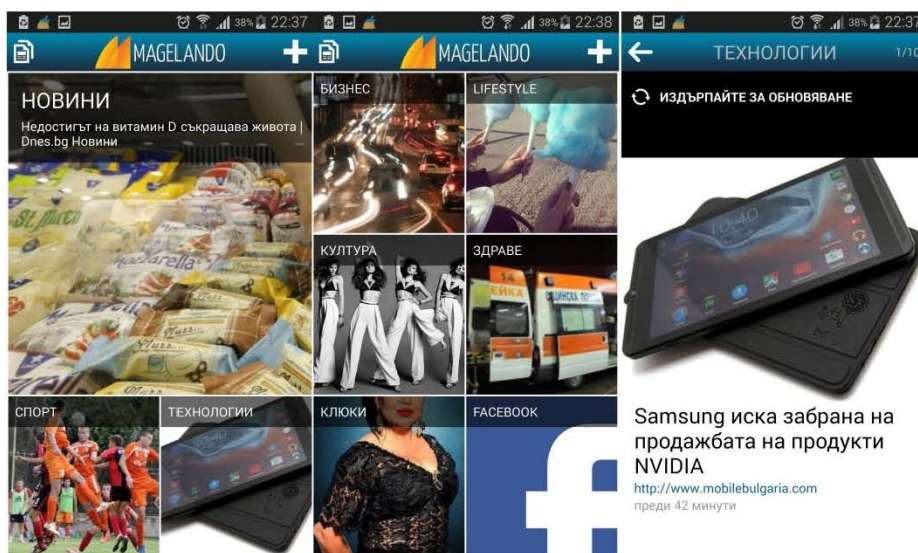
Интернет връзка е необходима също и за визуализиране на местоположението на всеки обект, чрез услугите Google Maps и Google Street View.

Възможно е леко забавяне на приложението при първоначално стартиране.

2. Сравнение на мобилни приложения за новини

2.1. Мобилни приложения доставящи новини от множество сайтове

Magelando

Фигура 1. Приложението Магеландо има удобен интерфейс

¹⁰ https://play.google.com/store/apps/details?id=com.studioweb.visit_burgas

¹¹ <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.geometria.sightsplvdiv>

Приложението тегли новини от множество национални сайтове с различна тематика. В самото приложение те са разпределени в отделни секции: „Новини”, „Спорт”, „Технологии”, „Бизнес”, „Култура”, „Здраве”, „Клюки” и „LIFESTYLE”. В настройките има възможност потребителят да изключва от новинарския си поток част от следените сайтове.

Има удобен графичен интерфейс (фиг. 1). Всяка от новините се представя и със снимка. В края на статията има препратка към оригиналната статия, като тя се достъпва през вграден в приложението браузер. Недостатъци – няма възможност за добавяне на нови сайтове към първоначално инсталираните.

България Вестници

На практика дава само препратки към сайтовете на водещи национални и регионални ежедневници. Избраният сайт се зарежда през вграден в приложението браузер. Същият страда от множество недостатъци и по-скоро намалява удоволствието на потребителя при четене на новини чрез него.

Bulgarian newspapers

Още едно приложение, което само насочва към сайтовете на водещи национални и регионални ежедневници. С предимство се зареждат мобилни версии на сайтовете (фиг. 2).

Фигура 2. Изкривените изображения са характерни за това приложение

България новини

Български четец на новини дава възможност да се прочетат всички последни новини от най-добрите български портали на едно място. Приложението извлича и доставя новини от множество сайтове без да се използва браузер. Не работи добре със снимките. Те не се преоразмеряват, а се вмъкват непропорционално в предварително определено място. Грозен ефект. От приложената Фиг. 2. се вижда, че приложението има проблем и с кирилицата.

В тази група бяха разгледани приложения, които доставят информация от много медии. Характерно за този тип приложения е, че са разработени от външен за

медиите автор. Много често самите медии, източници на новините, дори и не подозират за наличие на приложение, което извлича информация от техния сайт. Приложенията в тази група имат претенции за универсалност и богатство на новини, доставяни от множество източници, но дали наистина пестят време на потребителя?

От описанията по-горе е видно, че България Вестници и Bulgarian newspapers само препращат към сайта-източник на новина. Те по-скоро трябва да се разглеждат като един указател на уебадреси. Вграденият в Андройд Chrome браузър има възможност за записване на отправки към любими сайтове. Същите могат да се синхронизират с GOOGLE акаунта на потребителя. Повечето мобилни браузери имат тази възможност. Защо тогава да се използва друго приложение, което прави точно това – систематизира линкове към новинарски сайтове?

Приложения с възможностите на „Магеландо” и „България новини” са малко. Въпреки, че извличат и представят новините бързо и в изключително удобен вид, не липсват и недостатъци. Например при наличие на повече снимки на сайта-източник, Магеландо доставя само една от тях. Приложението не извлича и всички справочни и помощни материали, налични при първоизточника. Магеландо разполага и с вграден браузър. За съжаление, той няма флеш поддръжка.

При Магеландо и подобните на него приложения, основен недостатък е невъзможността да се добавят допълнителни медии. Когато сайт-източник промени структурата си, потребителите са неприятно изненадани от невъзможността на приложението да достави новини. Може да мине и месец, докато авторът обнови приложението си и отстрани проблема.

Тези приложения са неизгодни и за медиите. Както бе посочено по-горе, в повечето случаи, медиите дори не подозират, че съдържанието им се разпространява до потребители чрез тези приложения. Те нямат финансови постъпления от тях. Нямат и косвени ползи, като например повече посещения на сайта им, по-голяма потребителска активност (кликване) върху рекламните им банери и др.

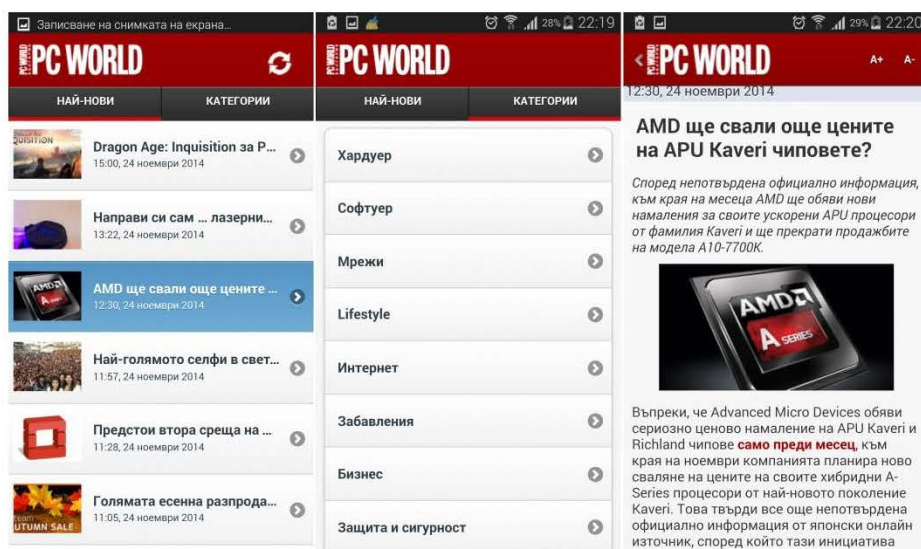
Сериозните медии разпространители на новини в българското интернет пространство издържат многобройни екипи, а това са разходи за заплати, осигуровки, транспорт, комуникации и други. За разлика от тях „преписвачите на новини” разполагат с малоброен екип от „подслушвачи”, които редактират чужди новини и шумно се рекламират, като първоизточник! Това и липсата на ефикасни методи за прилагане на Закона за авторското право поставя в опасност обективната журналистика и свободата на словото като цяло.

2.2. Мобилни приложения свързани само с една онлайн медия

В тази група са включени приложения, доставящи информация само от една конкретна онлайн новинарска медия. В повечето случаи тези приложения са разработени и се разпространяват от самата медия. Те черпят информация от единна за сайта на медията и приложението уеббазирана база от данни.

PC WORLD

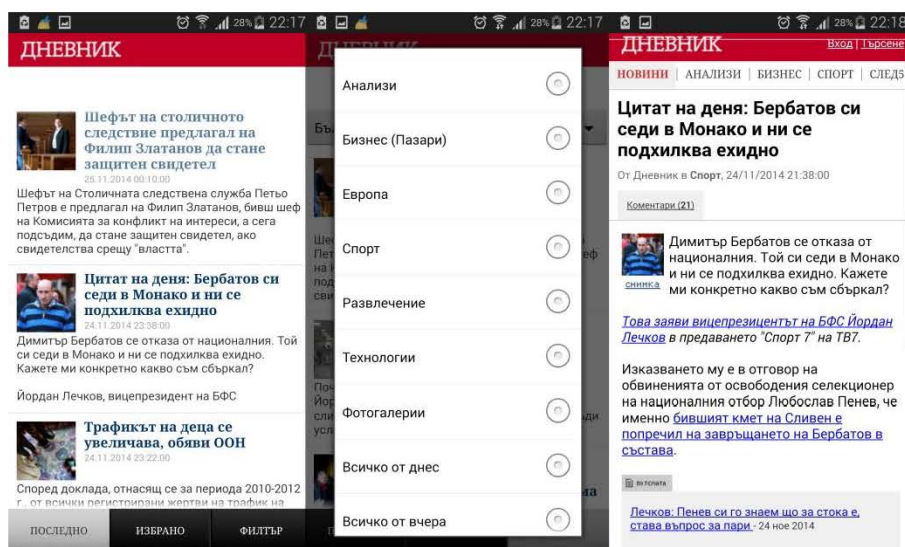
Приложението доставя новини от сайта на едноименното списание. На заглавната страница са налични два таба – един с последните новини и друг с новините, разделени в категории – „Хардуер”, „Софтуер”, „Мрежи”, „LifeStyle”, „Интернет”, „Проблеми и решения” и други. Рубриците съответстват на разделите на десктоп сайта на списанието (фиг. 3).

Фигура 3. Приложението PC World предоставя удобен достъп до статиите в списанието

Дневник

От няколко години вестник „Дневник” няма хартиено издание.

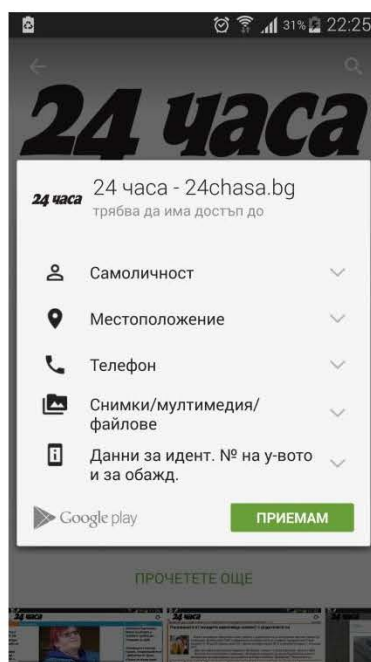

Фигура 4. Приложението на Дневник се отличава с изчистен и удобен интерфейс

Медията има солидно присъствие в интернет (Фиг. 4.). Той е и един от първите у нас с електронно приложение за смартфони. Всяка статия е представена и със снимка. Новините могат да се сортират по категории. Интерфейсът е удобен и приветлив.

24 часа

Приложението на вестник „24 часа” е добре проектирано и предлага много възможности на потребителите (фиг. 5). Според нас много потенциални потребители се отказват при инсталирането му, когато прочетат, че приложението изисква достъп до: „Самоличност”, „Местоположение”, „Телефон”, „Снимки и мултимедийни файлове”, „Данни за индент. номер на устройството и обажданията”.

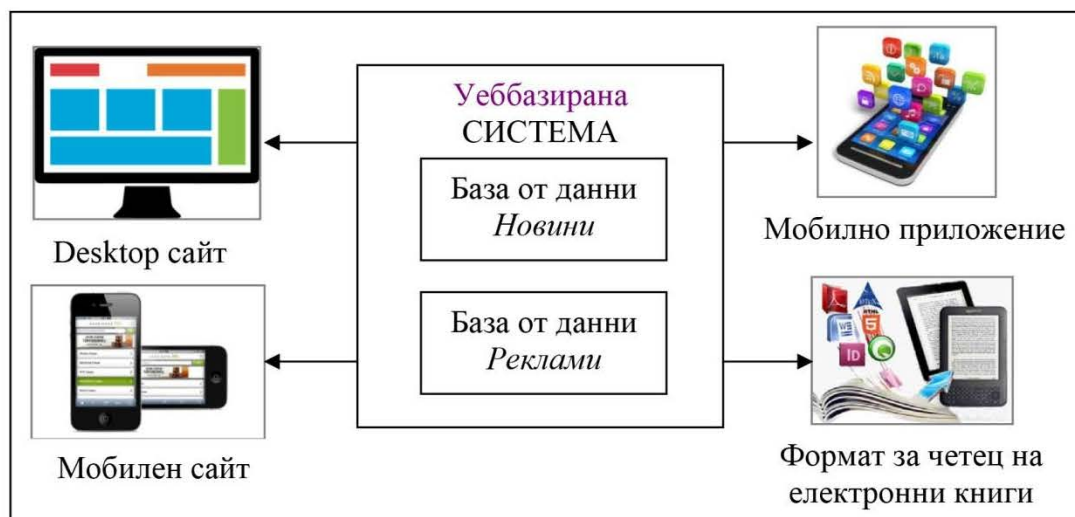
Фигура 5. Приложението на „24 часа“ изисква достъп до самоличността на потребителя

В този раздел представихме приложения, разработени и собственост на медия с цел разпространение само на нейни собствени новини. Тези приложения се отличават с удобен потребителски интерфейс и с достъп до всички ресурси налични на сайта на медията. Въпреки, че приложенията са безплатни и потребителите не заплащат такси за четенето на новините, медията има индиректна полза от тях. Нещо повече – наличието на собствено приложение за смартфони е условие за успешно развитие на медиите през 21 век.

Според нас наличието на модерен сайт не е достатъчно за оцеляването на съвременните вестници и списания. Той е само една форма на съществуване в дигиталната ера. Другите са:

1. Наличие на мобилна версия на сайта за бърз достъп през смартфон и таблет;
2. Мобилно приложение, работещо и под трите най-разпространени операционни системи за смартфони и таблети – Android, iOS, Windows phone;
3. Сключени договори с разпространителите на електронни книги и разпространението на вестника като електронен интерактивен документ във всички четци на електронни книги и сайтове за разпространение на електронни книги;
4. Силно присъствие в социалните мрежи и търсене на обратна връзка с читателите чрез тях, като по възможност онлайн потребителите могат да бъдат и негови многобройни репортери.
5. Наличие на дигитален архив с нова структура и възможности за търсене. За да бъде успешен сайтът на медията, според нас трябва да разполага с колкото е възможно по-пълнен и „дълбок“ времеви архив, в който да са приложени технологиите за семантичен уеб при поддържане на дигитален архив¹².

¹² Стефанов, Т. Дигитален модел на съвременен всекидневник, Тринадесета национална научна конференция с международно участие „Библиотеки, четене, комуникации“, Велико Търново, 13 – 14.11.2014.

Фигура 6. Нов дигитален модел на уеббазирана платформа

В основата на този нов дигитален модел стои единна уеббазирана платформа. Тя съдържа две бази от данни – една информационно-справочна и една рекламна, съдържаща всички реклами на ежедневника. Новите цифрови превъплъщения на медията (desktop сайт, мобилен сайт, мобилно приложение за смартфони и таблети, и дигитален формат за електронни книги) черпят информация от основната уеббазирана платформа (Фиг. 6.).

Заклучение

Този доклад представя общ преглед и сравнение на безплатни мобилни приложения за смартфони и таблети. Обобщени са техните предимства и недостатъци. Класическите програми за навигация като iGO и TomTom са специализирани в това да заведат пътешественика до търсеното място или обект, но не и да го запознаят предварително с географските и исторически характеристики. Това е една от причините да се създават все повече и повече мобилни приложения, подпомагащи пътуващите хора.

При търсене в Google Play с различни ключови думи, като travel, travel guide, museum, history, се откриват стотици безплатни приложения. Всички те са създадени, за да улеснят пътуващите по света, като предоставят не само GPS координати, а и подробна информация за туристическия обект. Наличието на мултимедия за историческите забележителности подобрява потребителското изживяване, а възможността за споделяне в социалните мрежи прави съпричастни и приятелите на пътуващия.

Във втората част на доклада е направена квалификация на мобилните новинарски приложения. Направен е изводът, че към момента приложения, доставящи новини от много медии са любителски разработки и не са от полза нито на потребителя, нито на първоизточника на информацията.

За разлика от тях мобилните приложения, свързани само с една медия, са удобни за потребителите – предлагат бърз достъп до текст, снимки, мултимедия, спестяват трафик на данни. Къде е уловката? Ако потребителят желае да следи ежедневно 20 независими медии, трябва да инсталира 20 приложения! Изводът се налага от само себе си – назрява моментът българските медии да проектират единно официално

приложение за бърз достъп до съдържанието им, като това да носи на медиите морална и финансова изгода.

Направен е и изводът, че се нуждаем от ефикасен механизъм за защита на авторското право, ако Обществото не иска да изгуби сериозната журналистика и свободата на словото.

За АВТОРА

Гл. ас. д-р Тихомир Стефанов Стефанов, Катедра „Информационни технологии“, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, e mail: tiho2000@gmail.com

Научната конференция **„КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО: ОПАЗВАНЕ, ПРЕДСТАВЯНЕ, ДИГИТАЛИЗАЦИЯ” (KIN2014)**, посветена на 145-годишнината от създаването на Българската академия на науките, се проведе в зала „Европа” на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий” през месец ноември 2014 г. На откриването на конференцията приветствия поднесоха зам. ректорът на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” проф. д-р Петко Ст. Петков, главният координатор на регионалните академични центрове чл.-кор. Димитър Димитров и акад. Ячко Иванов. Конференцията включваше специална докторантска сесия с участието на млади учени и докторанти.

В рамките на конференцията се откри изложба **„Разрушение и съзидание”**, представяща резултати от проекта за цифровизация на архитектурното творчество на Уста Кольо Фичето.

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО: ОПАЗВАНЕ, ПРЕДСТАВЯНЕ, ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

ТОМ 1, 2015

<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

Народна библиотека „П. Р. Славейков”

ISSN 2367-8038